

Bemærkninger til forslaget

Loven om forsyningsmæssige foranstaltninger

De den 9. marts 1979 besluttede nedsættelser af maksimalhastighederne på motorveje, hoved- og landeveje er gennemført med henvisning til lov om forsyningsmæssige foranstaltninger af 6. juni 1968, hvor det i § 1, stk. 1, er bestemt:

»Er der på grund af internationale forhold opstået – eller udsigt til, at der vil opstå – mangel på nødvendige varer, kan handelsministeren, for energiforsyningsens vedkommende med tilslutning af folketingets energipolitiske udvalg og for andre varers vedkommende med tilslutning af et af folketinget nedsat udvalg, fastsætte bestemmelser om anvendelse, fordeling, prisudligning og placering af landets varebeholdninger i det omfang, dette skønnes påkrævet.«

I bemærkningerne til det den 13. marts 1968 fremsatte lovforslag, er bl. a. anført:

»ad § 1: Paragraffen er udformet sådan, at den giver mulighed for at tilrettelægge forbrugsregulerende foranstaltninger på den måde, der i en aktuell situation skønnes at være den bedst egnede såvel ud fra administrative hensyn som ud fra hensynet til det pågældende erhverv og til forbrugerne. Der vil således være mulighed for at gennemføre såvel egentlige mærkerationeringer som andre former for regulerende foranstaltninger, f. eks. produktionsreguleringer.

Paragraffen indeholder kun hjemmel til at foretage indgreb i tilfælde af varemangel eller truende varemangel, der skyldes internationale forhold.« og videre: »Den mellemstlige krise i sommeren 1967 understregede stærkt Vesteuropas og særligt Danmarks afhængighed af løbende tilførsler udefra af vigtige varer. En akut international mangel-situation inden for ét eller flere vigtige vareområder kan, når de tilstedeværende lagerbeholdninger ikke skønnes tilstrækkelige til at afbøde virkningerne af nedgang i eller bortfald af importen af de pågældende varer, gøre det nødvendigt, at der her i landet med meget kort varsel gennemføres forbrugsbegrænsende foranstaltninger.«

Daværende handelsminister Knud Thomsen udtalte ved lovforslagets fremsættelse den 13. marts 1968 bl. a.: »Den direkte årsag til, at regeringen fremsætter dette lovforslag, er de erfaringer, man indhøstede under krisen i sommeren 1967 i Det mellemste Østen, der medførte betydelig usikkerhed om vore forsyningsmuligheder for olie og olieprodukter. Det blev her klart understreget, at Danmark – som i øvrigt også andre vesteuropæiske lande – i høj grad er afhængig af løbende tilførsler af vigtige råvarer og drivmidler, og at man stillet over for svigtende tilførsler udefra kan blive tvunget til med meget kort varsel at iværksætte foranstaltninger til imødegåelse af de vanskeligheder, der vil blive en følge heraf.

Regeringen indledte i sommermånederne 1967 en detailplanlægning for rationering af benzin. Lykkeligvis blev der ikke brug for at føre en sådan rationering ud i livet, men den indvundne erfaring afslørede klart, at de praktiske forberedelser på grund af den manglende lovmæssige baggrund kun vil kunne føres frem til et vist punkt, og at der i bedste fald må påregnes at ville medgå 3–4 uger fra det tidspunkt, hvor lovhjemmel er tilvejebragt, til foranstaltninger vil kunne iværksættes. Dette hænger i første række sammen med, at man ikke længere har noget administrativt organ til rådighed til varetagelse af de opgaver, som den konkrete foranstaltning vil medføre, og at den manglende lovhjemmel sætter snævre grænser for forberedelserne til hurtigt at stille et effektivt administrationsapparat på benene.

Da der yderligere kan være særlige problemer forbundet med gennemførelsen af den fornødne lovgivning, når en forsyningsmæssig krise først er blevet en kendsgerning, vil kostbar tid kunne gå tabt, inden myndighederne får mulighed for at foretage regulerende foranstaltninger, der må anses for at være af vital betydning for vort samfund.«

Under folketingets forhandlinger den 29. marts 1968 supplerede handelsministeren med følgende uddybende fortolkning vedrørende lovens grundlag: